

METODYKA

**do ochrony zwierząt gospodarskich
i mienia przed atakiem niedźwiedzia**

Warunki techniczne



TREŚĆ

1.	Wprowadzenie	2
2.	Definicje pojęć	2
3.	Repelencja obszaru za pomocą ogrodzenia zapachowego	3
	3.1 Wyposażenie materiałowe	3
	3.2 Sposób stosowania koncentratu substancji zapachowej	3
4.	Środki ochronne	3

1. WPROWADZENIE

W południowej Polsce obserwuje się rozszerzanie zasięgu występowania niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos* L.), szczególnie w rejonach górskich, takich jak Bieszczady, Tatry i Beskidy. Zwierzęta te są powszechnie uważane za najniebezpieczniejsze zwierzęta żyjące w naszej dzikiej przyrodzie. Zagrożają one człowiekowi głównie wtedy, gdy czują się zagrożone. Jednak podczas poszukiwania pożywienia niedźwiedź może wyrządzić szkody np. hodowcom kóz, owiec i bydła, w sadach owocowych i na pasiekach. Znane są również przypadki pojawiania się niedźwiedzi w zabudowaniach miejskich, gdzie mogą szukać pożywienia w pobliżu pojemników na śmieci.

Niniejsza metodologia przedstawia wszystkim zainteresowanym, w szczególności myśliwym, pszczelarzom i rolnikom, sposób instalacji środków zapachowych chroniących przed niedźwiedziami, aby zapobiec szkodom materialnym nie tylko hodowcom zwierząt, ale także zdrowiu i życiu mieszkańców. **Specjalnie opracowany środek odstraszający PACHO-LEK® PRZECIWKO NIEDŹWIEDZIOM jest postrzegany przez drapieżniki jako niebezpieczny zapach, który odstrasza je od wkraczania na te tereny.**

2. DEFINICJE POJĘĆ

Biodegradowalny nośnik substancji zapachowej – jest to materiał specjalnie opracowany do wstrzykiwania substancji zapachowej (patent UE i CZ), który ma otwarte pory zapewniające wysoki współczynnik dyfuzji substancji zapachowej, a tym samym zapewnia maksymalną skuteczność ogrodzenia zapachowego. Nośnik jest w powietrzu w danych warunkach meteorologicznych temperatury i wilgotności jest stabilny, nie ulega degradacji i nie emituje substancji obcych do środowiska. Emisja substancji jest cięższa od powietrza, dlatego podczas instalacji należy uwzględnić ten fakt fizyczny przy rozmieszczaniu.

Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® przeciwko niedźwiedzim – zawiera substancję czynną, która imituje zapach drapieżnika, odstrasza niedźwiedzie od zbliżania się do ogrodzenia zapachowego.

Aktywacja – pierwsze wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika BIO10-PO w ramach instalacji ogrodzenia zapachowego poprzez trzy wstrzyknięcia do nośnika, każde trwające 1 sekundę. Umieszczenie nośnika w metalowym adapterze (osłonie) i umieszczenie adaptera na stabilnej podstawie (np. słupku).

Ożywienie – kolejne wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika BIO10-PO w ciągu 30 dni od ostatniego wstrzyknięcia koncentratu, w zależności od warunków pogodowych i okresu wegetacyjnego. Latem emisja substancji jest intensywniejsza (wyższa temperatura).

3. REPELENCJA OBSZARU ZA POMOCĄ OGRODZENIA ZAPACHOWEGO

3.1 Wyposażenie materiałowe

- **Słupki** – drewniane, zalecane wymiary 100 × 2,2 × 2,5 cm
- **Adaptery** – o wymiarach 4,5 × 3,5 × 6 cm, jeśli adaptery nie są dostępne, uchwyt można przymocować do słupka w inny sposób, np. za pomocą gwoździ
- **Uchwyt BIO10-PO** – o wymiarach 5,5 × 3,5 × 4,5 cm, patrz rozdział 2
- **Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® – PRZECIWKO NIEDŹWIEDZIOM** – patrz rozdział 2

3.2 Sposób stosowania koncentratu substancji zapachowej

- 1. Mocowanie nośników do ogrodzeń, płotów** – jeśli teren jest ogrodzony, nośniki można rozmieścić za pomocą drutu wiązałkowego na ogrodzeniu lub przymocować do głównych słupków ogrodzenia. Zalecamy rozmieszczenie nośników w odległości maksymalnie 10 m od siebie, aby zapach był skuteczny. Do nośnika wstrzykujemy koncentrat substancji zapachowej. Nośnik należy umieścić co najmniej 70 cm nad ziemią. Nośnik należy ponownie aktywować substancją zapachową raz w miesiącu.
- Nośniki można również przymocować do ogrodzeń elektrycznych, siatek uniwersalnych i ogrodzeń mobilnych. Procedura rozmieszczania nośników i ich aktywacji jest taka sama.
- 2. Ogrodzenie zapachowe na słupkach** – w przypadku, gdy teren nie jest ogrodzony, należy zainstalować ogrodzenie zapachowe za pomocą słupków z adapterami. Słupki rozmieszczamy w odległości maks. 10 m od siebie na całym obwodzie terenu, który chcemy chronić. Uchwyt umieszczamy w adapterze przymocowanym do drewnianego słupka i wstrzykujemy koncentrat substancji zapachowej. Uchwyt należy ponownie aktywować substancją zapachową 1 raz w miesiącu.
- Tak samo postępujemy, jeśli chcemy zastosować repelent tylko na określonym obszarze, np. przy wejściu do budynku gospodarczego lub innego obiektu budowlanego. W tym przypadku zachowujemy strefę ochronną 10 m od budynku. Słupki z nośnikami rozmieszczamy i odświeżamy w taki sam sposób, jak w przypadku ogrodzenia zapachowego na słupkach.

UWAGA: W okresie deszczowym przenoszenie zapachów przez powietrze może być ograniczone, dlatego zalecamy odświeżanie nośnika zapachu w krótszych odstępach czasu, np. po 14 dniach lub nawet podczas opadów deszczu.

Uwaga: ponieważ niedźwiedzie hibernują w zimie, prawdopodobne zastosowanie substancji zapachowej będzie miało miejsce od marca do listopada.

4. ŚRODKI OCHRONNE

- okulary lub osłona
- odzież robocza
- rękawice gumowe, najlepiej cienkie laboratoryjne (chemiczne)
- obuwie robocze

Dokument jest zgodny z przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony zwierząt, w tym prawem unijnym i krajowym, oraz jest wdrażany zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi monitorowania i działań ochronnych.